

Karo Mosche

Kategorie: Biografie

Ur. 19 lutego 1893 r. w Gostyninie (Polska). Otrzymał tradycyjne żydowskie wychowanie i od wczesnych lat działał aktywnie jako strażnik żydowskiego dziedzictwa duchowego. Był wieloletnim sekretarzem żydowskich gimnazjów¹ w Łodzi, przewodniczącym organizacji młodzieżowej (wychowanie w języku hebrajskim). Jednocześnie popularny w kręgach towarzyskich jako propagator i protektor funduszu syjonistycznego². W marcu 1941 r. Przełożony Starszeństwa powołał go razem z E. Tabaksblatem na stanowisko kierownika Wydziału Szkolnego, a po jego rozwiązaniu na kierownika Komisji Przewarstwowień. W związku z jej działalnością był w stałym kontakcie z Przełożonym Starszeństwa. Od jesieni 1942 r. był członkiem rady lektorów przy Archiwum (vide [Archiwum](#)), której zadaniem było sprawdzanie prac tej instytucji pod względem prawidłowości użytego materiału.

Oskar Rosenfeld

Był synem Miriam i Hirsza. Jego dziadkiem ze strony matki był Mosze Turner, gaon nieświeski, zaś ze strony ojca lubelski rabin Mosze ben Josef. W Łodzi ukończył łódzką szkołę rzemieślniczą przy ul. Pomorskiej 46/48, uzyskując dyplom majstra tkackiego. Od 1912 r. był sekretarzem gimnazjum, mieszczącego się przy ul. Magistrackiej 21 (obecnie ul. A. Kamińskiego). Działalność społeczną rozpoczął jako przewodniczący syjonistycznej organizacji młodzieżowej Lomdei sfat ewer (Uczniowie dawnego języka). Współpracował z pierwszą Habama haiwrit (Sceną hebrajską). Był aktywny w zarządach towarzystwa Chewra machse leskenim (Opieka nad starszymi ludźmi) i w klubie sportowym Bar Kochba. W 1931 r. został wybrany do zarządu Organizacji Syjonistycznej w Łodzi, był odpowiedzialny za sprawy lokalne oraz organizacje młodzieżowe. Wszedł również do Rady Partyjnej Organizacji Syjonistycznej w Polsce. Z ramienia Komitetu Syjonistycznego kierował związkiem „Dorszej Cyjon”, działającym przy Stowarzyszeniu Drobnych Kupców. Był jednym z prelegentów

Uniwersytetu Ludowego oraz członkiem zarządów funduszy „Keren Hajesod” i „Keren Kajemat”. Przewodniczył Komisji Certyfikacji przy Łódzkim Urzędzie Palestyńskim.

Z żoną Rachelą (ur. 1896) i córką Felicją (ur. 1926) mieszkał przed wojną przy ul. Magistrackiej 14, a w getcie przy ul. Dworskiej 14 (obecnie ul. Organizacji WiN). W sierpniu 1944 r. został wywieziony z rodziną do Auschwitz. Rachela Karo zmarła na tyfus w Bergen-Belsen, natomiast Mosze zmarł 21 stycznia 1945 r. w Dachau. Wojnę przeżyła córka, która wyemigrowała do Stanów Zjednoczonych.

Przypisy

- 1 Szkoły Towarzystwa Żydowskich Szkół Średnich mieszczące się przy ul. Magistrackiej.
- 2 Organizacja Syjonistyczna posiadała dwa główne fundusze Keren Kajemet i Keren ha-Jesod.

Źródła

Encyklopedia, s. 107.

Lodzer Gezelschaftlechkajt..., s. 93; APŁ, Biblioteka 2331/Ł, Sprawozdania Organizacji Syjonistycznej; CDSV, 3578854, świadectwo córki Felicji Weingarten; F. Karo Weingarten, Ave Maria in Auschwitz: The True Story of a Jewish Girl from Poland, Elk Forest 2005.

Tagi

administracja żydowska młodość

Data aktualizacji: 16-03-2026

Data dodania: 21-04-2025